

11. Odpoveď ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky M. Lajčáka na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Kotlebu podanú 19. septembra 2019 vo veci prípravy Dohody o obrannej spolupráci s USA

Miroslav Lajčák

minister zahraničných vecí a európskych záležitostí
Slovenskej republiky

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 23 -10- 2019		
Číslo spisu: PREDs-558/2019		
Listy: 31-	Prílohy: -	
RZ	ZH	LU

Bratislava 18. októbra 2019

Vážený pán poslanec,

listom predsedu Národnej rady Slovenskej republiky mi bola doručená Vaša interpelácia, v ktorej žiadate o zaslanie kompletného textu pracovného návrhu Dohody o obrannej spolupráci medzi Slovenskou republikou a Spojenými štátmi americkými.

Ministerstvo, rovnako ako v prípade akejkoľvek inej dohody s ktorýmkoľvek štátom, uskutočňuje rokovania o Dohode o obrannej spolupráci s USA v súlade s princípom dobrej viery a podľa štandardného postupu dojednávania medzinárodných zmlúv. Text pracovného návrhu Dohody o obrannej spolupráci medzi Slovenskou republikou a USA predstavuje len pracovné verzie budúceho dokumentu s povahou medzinárodnej zmluvy a ako také sú predmetom rokovaní oboch strán. V zmysle čl. 7 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v zmysle Pravidiel pre uzatváranie medzinárodných zmlúv a zmluvnú prax (schválené uznesením vlády č. 743 z 21. októbra 2009) bude text dohody, ktorý vzíde zo vzájomných rokovaní oboch strán, predložený na posúdenie vláde SR a na vyjadrenie súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky.

Počas prebiehajúcich rokovaní nie je ani obvyklé, ani pre Slovenskú republiku výhodné, aby bol pracovný text navrhujúci podobu budúcich ustanovení zdieľaný s kýmkoľvek, kto sa na príprave textu dohody nepodieľa. Uvedené typy dokumentov, hoci nie sú chránené ako utajovaná skutočnosť, požívajú určitú mieru dôvernosti a nemajú povahu verejného dokumentu. Poskytnutie existujúcich návrhov iným osobám by bolo narušením integrity rokovaní a dôveryhodnosti medzi rokujúcimi stranami. Rovnako by ohrozilo možnosť SR v rokovaniach dosiahnuť čo najvýhodnejšie podmienky budúcej spolupráce. V bilaterálnych vzťahoch totiž môže rozhodnutie jedného štátu zverejniť ešte nedorokovaný návrh budúcej medzinárodnej zmluvy spôsobiť neželané následky, najmä vo vzťahu k štátu, ktorý predstavuje potenciálneho partnera pre uzavretie medzinárodnej zmluvy. Na týchto právnych zásadách stojí právny poriadok Slovenskej republiky, vrátane ich vzťahu k medzinárodnému právu.

Uvedené je dostatočným argumentom na to, aby sa v súčasnosti nerozširoval okruh osôb oboznámených s textom pracovných návrhov jednotlivých ustanovení budúcej dohody. Ministerstvo v minulosti posudzovalo aj právnu možnosť poskytnutia pripravovaného obsahu zmluvného dokumentu na právnom základe zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), ale i v spojení s príslušnými ustanoveniami Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Postup ministerstva vychádza aj z hľadania vyváženého vzťahu medzi ochranou práva na informácie ustanoveného v čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky a ochranou informácií poskytnutých tretou osobou v medziach všeobecných pravidiel medzinárodného práva a ďalších medzinárodných záväzkov. Podstatou je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na prístup k informáciám na jednej strane a požiadavkou ochrany verejných záujmov na strane druhej. V niektorých situáciách však musí právo na prístup k informáciám ustúpiť. Ústavne konformným je podľa názoru ministerstva postup pre ich nesprístupnenie z dôvodu existencie prekážky vo forme záväzku Slovenskej republiky vyplývajúceho zo všeobecných pravidiel medzinárodného práva a ďalších medzinárodných záväzkov, a to na právnom základe čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá ochraňuje takéto informácie pred ich zverejnením alebo zneužitím.

Ako bolo uvedené vyššie, aj keď nie všetky dokumenty, vrátane pracovných návrhov medzinárodných zmlúv, sú chránené ako utajované skutočnosti, povaha obsahu týchto dokumentov je z hľadiska medzinárodného práva a diplomatickej praxe dôverná. Z uvedených dôvodov je v rámci zachovania dôvery zmluvného partnera možné sprístupniť až konečný návrh medzinárodnej zmluvy, text ktorého odsúhlasia obe zmluvné strany. Na informovanie o akejkoľvek činnosti ministerstva sa v súlade s pravidlami diplomatickej praxe používajú médiá v každej forme a ministerstvo poskytuje informácie prostredníctvom svojej webovej stránky, tlačových vyhlásení, tlačových konferencií, ale i prostredníctvom rôznych druhov sociálnych sietí. Rovnako aj v prípade rokovaní, týkajúcich sa práve požadovaných dokumentov, ministerstvo viackrát informovalo verejnosť, či už prostredníctvom tlačových vyhlásení alebo sociálnych sietí, o objektívnych skutočnostiach týkajúcich sa priebehu rokovaní medzi Slovenskou republikou a USA.

Zvláštnu pozornosť ministerstvo venovalo komunikácii s poslancami Národnej rady Slovenskej republiky. Sám som sa zúčastnil rokovania Výboru pre európske záležitosti NR SR dňa 21. marca 2019, kde som členov detailne informoval o priebehu rokovaní s americkou stranou. Pozval som poslancov na stretnutie so zástupcami ministerstva, ktorí sa priamo zúčastňujú rokovaní o návrhu dohody. Stretnutie sa uskutočnilo 29. marca 2019 a zástupcovia ministerstva odpovedali na všetky otázky, ktoré zúčastnení poslanci vzniesli.

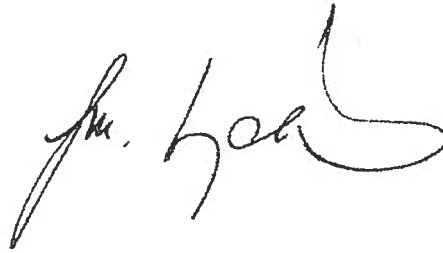
Na záver mi dovoľte zdôrazniť, že USA neplánujú v SR dlhodobú vojenskú prítomnosť, ktorá by ohrozovala suverenitu Slovenskej republiky. Prítomnosť členov ozbrojených síl ktoréhokoľvek cudzieho štátu na území Slovenskej republiky sa uskutočňuje len na základe predchádzajúceho súhlasu príslušných ústavných orgánov SR, a preto nijakým spôsobom nemôže ohroziť suverenitu našej krajiny. Tento princíp platí pre každý prípad, či sú to Spojené štáty americké, iná členská krajina NATO, alebo ktorákoľvek iná krajina a bude platiť aj naďalej. V rokovaníach s USA o Dohode o obrannej spolupráci je zachovanie tohto ústavného princípu SR jednou zo základných axiém slovenského prístupu.

Považujem za veľmi znepokojujúce, že verejnosť sa podozrieva z cieľenej dezinformácie o zámeroch údajnej trvalej vojenskej prítomnosti USA na území Slovenskej republiky, na ktoré poukazujete aj vo Vašej interpelácii. USA opakovane verejne, aj počas rokovaní so všetkými rezortmi, potvrdili, že žiadnu trvalú vojenskú prítomnosť v Slovenskej republike neplánujú ani nepripravujú. Aj z dôvodu citlivosti

tejto témy v očiach verejnosti je nevyhnutné pracovať s pravdivými a overenými informáciami.

Chcel by som Vás ubezpečiť, že aj v priebehu ďalších rokovaní s americkou stranou bude ministerstvo nadalej dôsledne trvať na zachovaní suverenity Slovenskej republiky a rešpektovaní slovenského právneho rámca na rozhodovanie o prítomnosti príslušníkov cudzích ozbrojených síl na našom území ako na hlavných princípoch našej rokovacej pozície. V prípade záujmu ostávame aj nadalej pripravení na konštruktívnu diskusiu s poslancami Národnej rady Slovenskej republiky.

S pozdravom

Na vedomie
predseda Národnej rady Slovenskej republiky

Vážený pán
Marian Kotleba
poslanec NR SR
Bratislava